

CENTRUL PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN MOLDOVA

ЦЕНТР ПО ПРАВАМ
ЧЕЛОВЕКА В
МОЛДОВЕ

THE CENTER FOR
HUMAN RIGHTS
OF MOLDOVA

MD-2012, Moldova, Chișinău,
str. Sfatul Țării, 16

Tel: 234 – 800; Fax: 225 – 442
E-mail: cpdom@mdl.net

27.02.2014 nr. 06-5/1

la nr. _____ din _____

Sesizare

în temeiul prevederilor art. 28 lit. d)

al Legii cu privire la avocații parlamentari nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997

La 24 ianuarie 2014, . [REDACTED] s-a adresat cu o petiție avocatului parlamentar pentru protecția dreptului copilului, invocând încălcarea art. 3, 20 al Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, art. 50 al Constituției Republicii Moldova și art. 16 a Legii cu privire la drepturile copilului.

[REDACTED] menționează că a crescut de la vârsta de 2,9 ani copilul [REDACTED], iar pe 22.03.2011, prin Decizia pretorului sect. Rîșcani nr. 52, a fost numită tutore asupra copilului.

Din motive neîntemeiate, pe 17.01.2014 copilul [REDACTED] a fost luat din familia petiționarei și plasat în Centrul de plasament "Small Group Homes", situat în mun. Chișinău, str. Ip. Soroceanu,73.

Analizînd materialele acumulate, constatăm că la instituirea tutelei au fost examinate condițiile de trai ale [REDACTED], totodată dînsa a fost consultată de medicii specialiști, a primit o caracteristică pozitivă de la OOS SP-2 CPs. Rîșcani CGP mun. Chișinău, procedură necesară la instituirea tutelei.

Ulterior, după instituirea tutelei, specialiștii Direcției pentru protecția drepturilor copilului au vizitat de mai multe ori familia tutorelui și de fiecare dată s-au axat pe problemele financiare ale tutorelui și nu pe aspectele psiho-emoționale și relațiile dintre tutore-copil, tutore-manager al grădiniței de copii, tutore-educator, copil-educator, copil-semenii de grădiniță, alte necesități ale copilului decît cele financiare. De asemenea, nu s-a luat în considerare faptul că minorul [REDACTED] a fost transferat la alte grădinițe de copii într-o perioadă scurtă de timp.

Presupusul abuz asupra copilului a fost examinat de către specialiștii Direcției abia după sesizarea vecinilor, dar nu excludem că vecinii au făcut respectivele declarații cu rea-credință și din ostilitate față de [REDACTED]. În scrisoarea nr. 14235 din 16.08.2012 eliberată de Comisariatul de politie sect. Rîșcani și adresată Președintelui Centrului național pentru prevenirea abuzului față de copii se menționează că "**din discuțiile**

purtate cu vecinii [REDACTAT] și [REDACTAT] din ap. 1 și 3 s-a stabilit că ei nu au observat fapte de înjurie, maltratare a minorului [REDACTAT]”.

Abia în anchetele sociale din mai 2013 specialiștii se referă la atmosfera familială, la relațiile dintre tutore și copil, tutore și specialiștii direcției. Atragem atenția asupra anchetelor sociale elaborate de specialiștii Direcției pentru protecția drepturilor copilului la data de 15 mai 2013 și 16 mai 2013. În ancheta socială din 15 mai 2013 se menționează despre nemulțumirea [REDACTAT] de monitorizările frecvente efectuate de specialiștii Direcției, de faptul că minorul [REDACTAT] a fost transferat la altă grădiniță de copii etc. Pe când în ancheta socială din 16 mai 2013 se menționează că familia necesită doar suport financiar.

Art. 115 alin. (4) din Codul Familiei în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 140 din 14.06.2013 prevedea că autoritatea tutelară urmează *să evalueze și să monitorizeze*, nu mai rar decât o dată în 6 luni, situația copilului rămas fără ocrotire părintească, căruia i s-a aplicat o formă de protecție - tutela. De asemenea, raportînd concluziile din anchetele sociale întocmite de reprezentanții Direcției la prevederile art. 145¹ și 146² Codul familiei, drepturile copilului tutelat au fost realizate, la fel au fost realizate și drepturile și obligațiile tutorelui: copilul a locuit împreună cu tutorele, a dispus de condiții normale de întreținere, educație și instruire, i-au fost apărate drepturile, tutorele a avut grijă de sănătatea copilului fapt demonstrat prin înscrierile medicale despre frecvența copilului la medicii specialiști și tratamentele prescrise, tutorele a înscris copilul în cadrul instituțiilor de învățămînt, etc.

Scăpările admise de tutore s-au datorat doar lipsei de monitorizare și evaluare adecvate din partea specialiștilor Direcției pentru protecția drepturilor copilului care nu au ghidat corespunzător tutorele ce anterior nu a avut copii și poate uneori era hipertutelar cu minorul [REDACTAT].

Deciziile Comisiei pentru protecția drepturilor copilului sunt vagi și nu vin cu un plan de acțiuni ce ar constitui un suport pentru a menține copilul în familia tutorelui.

¹ **Articolul 145.** Copiii aflați sub tutelă (curatelă) au dreptul: a) de a locui împreună cu tutorele (curatorul) lor; b) la condiții normale de întreținere, educație și instruire; c) la dezvoltare multilaterală și la respectarea demnității umane; d) la pensia de întreținere și la alte plăți sociale; e) la spațiul locativ ocupat anterior de către părinții lor sau la asigurarea cu spațiu. locativ, în modul stabilit; f) la apărarea drepturilor lor în modul stabilit; g) la comunicare cu părinții și rudele; h) la exprimarea propriei opinii în procesul soluționării problemelor care le ating drepturile și interesele legitime.

² **Articolul 146.** Tutorele (curatorul) are dreptul și este obligat să se ocupe de educația copilului aflat sub tutela (curatela) sa, să aibă grijă de sănătatea și dezvoltarea fizică, psihică, spirituală și morală a copilului. (2) Tutorele (curatorul) determină de sine stătător procedeele și mijloacele de educație a copilului aflat sub tutelă (curatelă), luînd în considerare eventualele recomandări ale autorității tutelare și respectînd prevederile art.62. (3) Tutorele (curatorul), ținînd cont de opinia copilului, poate alege instituția de învățămînt și forma de studii pe care le va urma copilul, fiind obligat să asigure frecventarea de către copil a școlii pînă la sfîrșitul anului de învățămînt în care acesta atinge vîrsta de 16 ani. (4) Tutorele (curatorul) este în drept să ceară de la orice persoană, inclusiv rudele apropiate, înapoierea copilului pe care acestea îl rețin fără temei legal sau fără o hotărîre corespunzătoare a instanței judecătorești. (5) Tutorele (curatorul) nu este în drept să împiedice contactele copilului cu rudele lui, cu excepția cazurilor în care contactele respective contravin intereselor acestuia. (6) Drepturile și obligațiile tutorelui (curatorului) privind reprezentarea intereselor copilului aflat sub tutela (curatela) sa sînt stabilite de legislația civilă. (7) Tutorele (curatorul) este obligat să locuiască împreună cu copilul aflat sub tutela (curatela) sa. Curatorul și copilul aflat sub curatelă care a atins vîrsta de 14 ani pot locui separat doar cu acordul autorității tutelare. (8) Tutorele (curatorul) este obligat să comunice autorității tutelare informațiile privind starea sănătății, îngrijirea și educația copilului, precum și schimbarea domiciliului.

În contextul celor expuse, considerăm că Decizia de anulare a tutelei a fost pripită și se bazează doar pe concluziile unui psiholog din cadrul Centrului de prevenire a abuzului față de copil, pe când problema de facto, constă în lipsa unei intervenții adecvate din partea specialiștilor Direcției pentru a preîntâmpina lezarea dreptului copilului la familie.

Pentru a nu admite o separare bruscă a copilului de [REDACTED], Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani a stabilit un grafic de întâlniri. Prin urmare întâlnirile dintre [REDACTED] și copil vor avea loc în I-a și a III-a zi de miercuri din lună, între 14:00 și 14:30. [REDACTED] a insistat ca la una din întreprinderile sale cu copilul să participe și un reprezentant al Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova.

Normele stabilite de legiuitor în art. 1, 23¹ alin. (3), art. 24 lit. a), b), c), f) din Legea cu privire la avocații parlamentari nr. 1349-XIII³, îi oferă dreptul avocatului parlamentar la efectuarea vizitelor în diferite instituții, dreptul de a avea acces la orice informație, dreptul de a avea întâlniri nelimitate și convorbiri personale cu persoanele specificate la art. 24 lit. b) din legea amintită, precum și cu alte persoane.

La 19 februarie 2014, consultantul în Serviciul protecția drepturilor copilului din cadrul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova, Liliana Cerici, în baza mandatului eliberat de către directorul Centrului pentru Drepturile Omului, la indicația avocatului parlamentar, s-a deplasat la Centrul de plasament "Small Group Homes", situat în mun. Chișinău, str. Ip. Soroceanu, 73.

³ **Articolul 1.** Activitatea avocatului parlamentar este menită să asigure garantarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale omului de către autoritățile publice centrale și locale, instituții, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate, asociațiile obștești și persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.

Articolul 23¹ alin. (3). În sensul prezentei legi, prin libertate se înțelege orice formă de plasare a persoanei într-un loc de detenție de stat sau privat, la ordinul oricărui organ judiciar, administrativ sau al altui organ, în calitate de pedeapsă, sancțiune, măsură procesuală de constrângere, măsură de siguranță, precum și ca rezultat al dependenței față de o îngrijire acordată sau în baza oricărui alt motiv, loc pe care persoana respectivă nu are dreptul să-l părăsească din proprie inițiativă.

Articolul 24. În procesul examinării cererii și controlului, din proprie inițiativă, al semnalelor despre încălcarea drepturilor și libertăților omului, precum și al efectuării vizitelor preventive în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate, avocatul parlamentar este în drept:

a) să aibă acces liber la toate autoritățile publice centrale și locale, să asiste la ședințele lor, inclusiv la ședințele organelor colegiale ale acestora;

b) să aibă acces liber în instituții, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate, asociații obștești, în comisariate de poliție și locurile de detenție din cadrul acestora, în instituții penitenciare, în izolatoare de detenție provizorie, în unități militare, în centre de plasament al imigranților sau al solicitanților de azil, în instituții care acordă asistență socială, medicală sau psihiatrică, în școli speciale pentru minori cu devieri de comportament și în alte instituții similare;

c) să solicite și să primească de la autoritățile publice centrale și locale, de la persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile informațiile, documentele și materialele necesare pentru exercitarea atribuțiilor;

c¹) să aibă acces nelimitat la orice informație privind tratamentul și condițiile de detenție ale persoanelor private de libertate;

d) să primească explicații de la persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile asupra chestiunilor ce urmează a fi elucidate în procesul efectuării controlului;

e) să sesizeze instituțiile de stat respective pentru a efectua investigații de expertiză și a pregăti rapoarte asupra chestiunilor ce urmează a fi examinate;

f) să aibă întâlniri nelimitate și convorbiri personale, fără martori, iar în caz de necesitate, prin intermediul traducătorului, cu persoana aflată în locurile specificate la lit.b), precum și cu oricare altă persoană care, în opinia sa, ar putea oferi informațiile necesare, etc.

În pofida normelor enunțate, angajatul CpDOM nu a avut acces în sediul Centrul de plasament ”Small Group Homes” fiind amenințat cu apelarea la organele de poliție și bruscat de managerul centrului de plasament, care nu a dorit să ia cunoștință de conținutul mandatului prezentat și nici de legitimația de serviciu.

În contextul celor expuse, considerăm că angajații Direcției municipale pentru protecția drepturilor copilului, ai direcțiilor de sector pentru protecția drepturilor copilului, managerii centrelor de plasament ar trebui să cunoască rolul, atribuțiile și competențele ombudsmanului, dar și să întreprindă acțiuni corespunzătoare în lucrul cu copiii.

Prin prezenta, solicit înlăturarea lacunelor identificate și întreprinderea de măsuri în vederea sporirii calificării angajaților ce-i aveți în subordine. Aste pentru că rolul autorității tutelare este unul esențial în situația copiilor aflați în situație de risc, a celor abandonăți, rămași fără ocrotire părintească etc., iar menirea avocatului parlamentar este să asigure garantarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale omului de către APL, APC, instituții, organizații și întreprinderi, persoane cu funcție de răspundere.

Ținând cont de prevederile art. 28 lit. d) al Legii cu privire la avocații parlamentari nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997 și a Regulamentului de funcționare a Direcției municipale pentru protecția drepturilor copilului, solicităm să examinați prin prisma interesului superior al copilului respectiva sesizare în care se atrage atenția asupra neglijării în serviciu și de încălcare a eticii de serviciu admise de angajații ce-i aveți în subordine. Totodată, solicităm să informați personalul despre prevederile Legii cu privire la avocații parlamentari nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997.

Despre rezultatele examinării prezentei adresări rugăm să ne informați pînă la data de **20 martie 2014**, potrivit prevederilor art. 25 alin. (2) al Legii nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997.

Cu respect,

Tamara PLĂMĂDEALĂ
Avocat parlamentar pentru protecția drepturilor copilului

Dnei Svetlana CHIFA
Șef al Direcției municipale pentru protecția drepturilor copilului